ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดคุณภาพของแรงงานซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการผลิต การวิจัยใน ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงการกระจายของแรงงานที่มีการศึกษาระดับต่างๆ โดยให้ความสนใจกับระดับการ ศึกษาในระบบโรงเรียน 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างแรงงานเหล่านี้กับผลิตภัณฑ์มวลรวม ตลอดจนผลของการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาต่อความสัมพันธ์ดัง กล่าว โดยจำแนกผลิตภัณฑ์มวลรวมตามสาขาการผลิต 3 สาขา คือ สาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ใน ส่วนของการกระจายของแรงงานใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยในการศึกษา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานที่ มีการศึกษาระดับต่างๆ กับผลิตภัณฑ์มวลรวมของแต่ละสาขาการผลิตใช้แบบจำลองการผลิตของ Cobb-Douglas มาประมาณการสมการถดถอยเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิประเภทอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2514-2539 และใช้ Chow-test ทดสอบผลของการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาต่อความสัมพันธ์ดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า แรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในสาขาเกษตรกรรม
ส่วนแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาทำงานอยู่ในสาขาบริการ โดยสัดส่วนของแรงงานจำแนก
ตามระดับการศึกษาที่ทำงานอยู่ในแต่ละสาขาการผลิตมีลักษณะเหมือนกัน คือ จากสัดส่วนมากที่สุดถึงน้อยที่สุด
เป็นแรงงานที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ตามลำดับ ในด้านการวิเคราะห์ความ
สัมพันธ์ของแรงงานที่มีการศึกษาระดับต่างๆ กับผลิตภัณฑ์มวลรวมของแต่ละสาขาการผลิต พบว่า มีเพียงแรงงานที่
มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและอุดมศึกษาเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์
มวลรวมของสาขาเกษตรกรรม และสาขาบริการ ตามลำดับ ส่วนผลของการเปลี่ยนแปลงระบบการการศึกษา พบว่า
ไม่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของแต่ละสาขาเปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา คือ รัฐควรเร่งยกระดับการศึกษาของแรงงานให้สูงขึ้นและปรับปรุงคุณภาพ ทางการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพของแรงงาน อันจะเป็นผลให้แรงงานที่มีคุณภาพเข้าไปมีบทบาททางการผลิตของ ประเทศมากยิ่งขึ้น Educational level is one the important factors determining quality of labor force, which is the major factor of production. The objectives of this study were to study distribution of the labor in different educational level classified into primary, secondary, and tertiary and analyze the relationships between these labor groups and aggregate product as well as the impact of the changes in educational system on the relationship by classifying the aggregate product into 3 sectors namely; agricultural, industrial and service sectors. Distribution of labor was shown in percentage and arithmetic mean, Cobb-Douglas was employed to analyze the relationships of each labor group and aggregate product of each production sector using OLS method with the secondary data from the period of 1971 to 1996. The impact of changes in educational system on the relationships was tested by Chow-test method.

The results indicated that majority of labor with primary educational level was in agricultural sector while the secondary and tertiary were in service sector. The proportion of the labor in different educational level of each sector were alike ranking from maximum of primary level to tertiary level. The analysis of the relationship between educational level of each labor group and aggregate product of each production sector showed that only the primary and tertiary level were significantly affected the aggregate product in agricultural and service sector. The relationships between labor and aggregate product of each production sector were not affected by the changes in educational system

The implication of this study revealed that the government should upgrade as well as improve the quality of the education in order to generate high quality of labor which will finally allow the high quality labor to play a proper role in enhancing the aggregate production of the country.